

wandelen

Langs de taalgrens

De Vlaamse Ardennen staan te boek als wielervalhalla. Maar het afwisselende, kleinschalige landschap van de Vlaams-Franse taalgrens is ook dooraderd met wandelpaden.

tekst en foto's **Flip van Doorn**



Jacques Brel mag liefdevol zingen over zijn vlakke Vlaanderenland, even ten zuiden van Gent laat de regio een heel ander gezicht zien. Daar bolt een langgerekte reeks heuvelruggen op, de hoogste toppen reiken tot boven de honderdvijftig meter. Eroverheen gedrapeerd ligt een wandelnetwerk dat met elke stap verrast. De Vlaamse Ardennen voelen als ver van huis, veel verder dan daadwerkelijk het geval is.

Het was de Vlaamse schrijver en dichter Omer Wattez die in 1889 de naam van het gebied te boek stelde. Hij had zijn collega en goede vriend Pol de Mont meegenomen naar zijn geboortestreek en die was zo verrast over de landschappelijke schoonheid dat hij de vergelijking met de Ardennen maakte. In gedichten, verhalen en reis-



RONSE

OPBRAKEL

SCHORISSE

RONSE

18,4 km

15,6 km

14,3 km

gidsen zong Watez vervolgens zijn lof over deze 'Vlaamse Ardennen'. Een wandelroute die zijn naam draagt, begint bij de kerk van Schorisse. Het is een landschappelijke bloemlezing in tien kilometer, met klimmetjes en afdalingen, een afwisseling van akkers en weilanden, bossen, beekoevers en vergezichten.

De monumentale kasteelmolen aan de rand van het dorp is een restant van een burcht uit de vijftiende eeuw. De watermolen maalt nog altijd. Maar de geschiedenis gaat veel verder terug. Drie miljoen jaar geleden vormde een reeks zandbanken de grens van een ondiep deel van de Noordzee. De oude kustlijn is nu nog herkenbaar in de lange rij Getuigenheuvels, die zich van West-Vlaanderen uitstrekt tot in

De oude
kustlijn zie
je in de
lange rij
heuvels

Duitsland. De hoogste toppen van de Vlaamse Ardennen maken er deel van uit: de Pottelberg, de Muziekberg, de Hotond en de Kluisberg. Wieleriefhebbers zullen de oren spitsen wanneer ze die namen horen. Dit is het gebied waar de finale van de Ronde van Vlaanderen zich afspeelt. Maar befaamde hellingen als de Oude Kwaremont, de Muur van Geraardsbergen en de Koppenberg zijn ook doodleuk opgenomen in het wandelnetwerk. Eigen ervaring leerde hoe moeilijk ze te befietzen zijn, hoe gemeen de kasseien er liggen. Er wandelen is 'een ander paar mouwen', zoals Vlaamse wie-

lercommentatoren het zouden formuleren. Niet vanwege de zwaarte, maar omdat het perspectief verandert.

Het fijnmazige netwerk van wandelroutes legt een heel andere matrix over het gebied. Profwielrenners kennen de Koppenberg als een smal pad van kasseien dat steil tegen een heuvel op kletst, zo steil dat ze zich gedwongen voelen te voet naar boven te gaan. Maar op de flanken blijkt ook een uitgestrekt bosgebied te liggen. Paden slingeren er op en af. Ze voeren langs restanten van Duitse stellingen uit de Eerste Wereldoorlog, naar panorama's waarin de blinkende Schelde, de stad Oudenaarde en haar achterland figureren.

De Getuigenheuvels vormen ook het vloedmerk van >>



>> het Vlaams, de lijn waar de Nederfrankische taal uit het noordwesten botst op de kusten van het Gallo-Romaans.

Wandelen door de Vlaamse Ardennen is balanceren op het slappe koord van de taalgrens. Aan weerszijden liggen twee werelden die niet zichtbaar van elkaar verschillen. In de omgeving van de stad Ronse schakelen bewoners makkelijker over van Vlaams naar Frans en terug, dan elders in België. Vanaf de zuidelijke flanken van de Muziekberg

Alles ademt dezelfde maat, hetzelfde ritme

bomenrijen en verborgen weggetjes waarop passanten al eeuwen geleden hun schoenzolen versleten, wisselen elkaar constant af. Bijna elk huis heeft een moestuin, in elke moestuin staat een kersenboom.

De horeca schikt zich naar het decor. Het terras en de tuin van de Amberhoeve maken deel uit van het terrein van een oude carreboerderij, de oudste kamers

van B&B Het Stille Genoegen bevinden zich in een omgebouwde stal uit de veertiende eeuw. Daar, en in de dorps- en wielercafés, laten de lokale biere zich goed smaken. Kleine en iets grotere brouwerijen zetten – meestal op afspraak – hun deuren open voor bezoekers.

In de Vlaamse Ardennen ademt alles dezelfde maat, hetzelfde aangename ritme. Bosgebieden als het Brakelbos, het Muziekbos of het Bos ter Rijst zijn niet groot, maar wel ongekend divers. Zowel reeën als zeldzame salamanders komen er voor, aan de voet van steile hellingen ontspringen beekjes.

Wanneer in het voorjaar de bosbodem blauw kleurt van de boshyacinten, in de zomer de gewassen op de velden staan, wanneer in de herfst de bosranden ontvlammen in kleurenpracht, dan juicht dit alles behalve vlakke land. <<

VLAAMSE ARDENNEN

De wandelnetwerken Zwalmvallei, Getuigenheuvels, Bronbossen en Pays des Collines omspannen de Vlaamse Ardennen en het aangrenzende deel van Wallonië. Of stippel zelf aan de hand van de knooppunten routes uit. Daarnaast biedt de gids 'Grensgevalen' vijf kant-en-klare routes. Of pak de online wandelrouteplanner of app: eenvoudig te vinden op routen.be

HORECA EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

In deze landelijke omgeving zijn veel vakantiewoningen en B&B's te vinden, hotels meest in de steden. Cafés en restaurants zijn dik gezaaid en doorgaans uitstekend. visitvlaamseardenen.be

BEREIKBAAR

Het heuvelgebied van de Vlaamse Ardennen ligt tussen de steden Oudenaarde en Ronse, op de oostelijke oever van de Schelde. Met de auto is het ruim 200 kilometer rijden vanuit Utrecht, met de trein duurt de reis ongeveer drieënhalve uur (snelste verbinding).



reikt het uitzicht tot diep in Henegouwen, een streek die zich als Picardisch Wallonië afficheert.

Ronse zelf is oud, het compacte centrum charmant. De indrukwekkende crypte onder de Sint-Hermeskerk dateert van duizend jaar geleden, de bewoningsgeschiedenis van de vallei gaat meer dan vierduizend jaar terug. Van recenter datum is het verhaal van de textielindustrie, die in de afgelopen twee eeuwen veel welvaart bracht. In het Must, het Museum voor Textiel, ratelen de weefgetouwen als vanouds. En op verschillende plekken rond de stad liggen aan het wandelnetwerk nog akkers waar vlas wordt verbouwd.

Hoewel de percelen vroeger kleiner waren en er nog meer paden doorheen kronkelden, bleven veel oude landschapselementen bewaard. Dichte hagen,

